ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىازمىلار ئامبىرى

چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇشنى ئارزۇ قىلىۋاتقان بىر ياشقا ئوچۇق خەت

يېقىندا بىر ياش قېرىندىشىمىزنىڭ تور ئارقىلىق دۇنيادىكى قېرىنداشلاردىن ئۆزىنىڭ چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇش مەسلىسى ھەققىدە مەسلىھەت سوراپ يازغان خېتى ۋە ئۇنىڭغا جاۋابەن بەزى قېرىنداشلىرىمىزنىڭ قايتۇرغان ئىنكاسلىرىنى ئوقۇپ قالدىم. مەنمۇ ئاشۇ ياش-تەك جەريانلارنى باشتىن كەچۈرۈپ، چەت ئەلدە ئوقۇش پۈرسىتىگە ئېرىشىش، خىزمەت قىلىش، ياشاش، قىسقىسى رېئاللىق بىلەن غايىنىڭ ئوتتۇرىسىدا بىر مەيدان چايقىلىپ ئۆتۈشتەك جەريانلارنى باشتىن كەچۈرگەچكە، بۇ ياش ۋە ئۇنىڭغا ئوخشاش ئارزۇسى بار قېرىنداشلىرىمىزغا ئاز-تولا پايدىسى بولسۇن ئۈچۈن بۇ ئوچۇق خەتنى يازدىم.

سالام قېرىندىشىم:

ئالدى بىلەن ئېلېكترونلۇق توردىن پايدىلىنىپ، كەل-گۈسىڭىز ھەققىدە دۇنيادىكى قېرىنداشلىرىمىز بىلەن پە-كىر ئالماشتۇرۇشنى باشلىغانلىقىڭىزنى تەبرىكلەيمەن.

ئەگەر يېقىن مەزگىلدىكى نىشانىڭىز چەت ئەلگە چې-قىپ ئوقۇش بولسا، مانا مۇشۇنىڭ ئۆزى نىشانىڭىزغا قا-راپ تۇنجى قەدەمنى باسقانلىقىڭىزدۇر. كىشىلىك تۇرمۇشتا ئىنسان باشقىلارنىڭ ياردىمىگە، مەسلىھىتىگە موھتاج بو-لۇپ تۇرىدۇ. ياخشى نىيەتلىك كىشىلەر قولىدىن كېلىشچە ياردەم قىلىدۇ، مەسلىھەت بېرىدۇ، ياردەمنىڭ چوڭى ھەم كىچىكى بولىدۇ، شۇنىڭدەك مەسلىھەتنىڭ توغرىسىمۇ، نامۇۋاپىقىمۇ بولىدۇ. گەپ، شۇ شەخسنىڭ باشقىلارنىڭ قىلغان ياردىمىگە توغرا ئىنكاس قايتۇرالىشدا، باشقىلار بەرگەن مەسلىھەتلەر ھەققىدە توغرا ھۆكۈم چىقىرالىشدا.

شۇ ۋەجىدىن مەن سىزنىڭ قېرىنداشلارغا خەت يېزىپ ھەل قىلالمىغان بەزى مەسىلىلىرىڭىز ھەققىدە مەسلىھەت سورىغانلىقىڭىزنى قوللايمەن، ئۆز نۆۋىتىدە ۋاقىت ئاج-رىتىپ سوئاللىرىڭىزغا جاۋاب يازغان قېرىنداشلارغىمۇ رەھمەت ئېيتىمەن.

گېگېمىزنىڭ ئورامىدىن قارىغاندا، 20ـــ22 ياشلار ئۆپچۆرىسىدىكى ھاياتقا سوئال قويۇپ، ئويلىنىپ ياشايدىغان يېگىت ئوخشايسىز. مانا بۇ سىزنىڭ بايلىقىڭىز. ياشلىق ئىنتىلىش، جاسارەتـــ توغرا نىشان ۋە ئىزچىل ھەرىكەت بىلەن بىرلەشكەندىلا، ئاندىن ئۇنۇم ھاسىل قىلىدۇ. سىزدە ئالدىنقى ئۆچ خىل ئامىل بار ئىكەن. ئەمدى كېيىنكى ئىككى خىل ئامىل ھەققىدە كۆپچىلىكىنىڭ مەسلىھەتى، ئۆزىڭىزنىڭ ئىمكانىيىتى ئاساسىدا قارار چىقىرىپ، ھەرىكەتكە ئاتلىنىڭ. يەنى بوشاشماي تىرىشىپ ئۆگىنىڭ.

ئىشىنىڭكى، تىرىشچان، توغرا نىيەتلىك كىشىلەر ھامان ئارمىنىغا يېتەلەيدۇ. ھاياتتا بىز نۇرغۇن قەدەملەرنى باسىمىز، ئەمما ھاياتىمىزغا، تەقدىرىمىزگە تەسىر كۆرسىتىدىغان بىر نەچچە قەدەم ئىنتايىن مۇھىم. ئادەم ئاشۇنداق مۇھىم قەدەملەرنىڭ بىرىنى سىزنىڭ يېشىڭىزدىكى چاغلاردا باسىدۇ. خۇشاللىنارلىق يېرى، سىز قەدەمنى توغرا يۆنىلىشكە قاراپ ئېلىۋېتىپسىز. بۇ سىزنىڭ چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇشنى مەقسەت قىلغىنىڭىزلا توغرا يۆنىلىش، دەپ كەسكىن ئېيتقىنىم ئەمەس. بەزىلەر چەت ئەلگە ئوقۇشقا چىقماي تۇرۇپمۇ، چەت ئەلگە چىققان بەزىلەرگە قارىغاندا ئۆز ۋەتىنىمىزدە ئەھمىيەتلىك، ياخشى ئىشلارنى قىلىپ ياشايدۇ، ئالايلى، بىزنىڭ دېھقانلىرىمىز، سودىگەر، ھۈنەرۋەنلىرىمىز، ئوقۇتقۇچىلىرىمىز ۋە زىيالىيلىرىمىزنىڭ ئىچىدىمۇ پەزىلەتلىك ئىنسانلار بار. ئۇلار ئۆز شارائىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ، خەلقىمىز ياشاۋاتقان مۇھىتنىڭ پاك ۋە ساپ بولۇشى، ئەنئەنىمىزنىڭ داۋاملىشىشى، يوقاپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇن ـ تىنسىز تۆھپە قوشىدۇ. مەن ئۇلارنىڭ تۆكۈۋاتقان تەرلىرىنىڭ، بېرىۋاتقان قۇربانلىرىنىڭ ئۇلۇغلىقىنى چەت ئەلگە چىققاندىن كېيىن بىلدىم. ھېنىڭ سىزنى توغرا يۆنىلىشكە قاراپ ھېڭىپسىز دېگىنىمدە، سىزنىڭ بىلىم ئېلىشقا قىزغىنلىقىڭىز، كەلگۈسىڭىزنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئىنتىلىدىغانلىقىڭىزنى كۆزدە تۇتقانلىقىمدۇر. ئەلۋەتتە، بۇ بىر ساغلام پىسخىكا ۋە ئاكتىپ كىشىلىك قاراشتۇر. سىستېما نەزەرىيىسى بويىچە پىكىر يۈرگۈزگەندە كۆپىنىڭ ياكى كوللېكتىپنىڭ ئىقتىدارى ئۇنى تەشكىل قىلغۇچى يەككە ئاملارنىڭ كۈچلۈك ـ ئاجزلىقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك، ياشلار مانا مۇشۇ توپنىڭ ماتورى. ئەپسۇسكى، ئەتراپىمىزغا باقساق، سىز دېمەتلىك نۇرغۇن ئىنى ـ سىڭىللىرىمىز بار، ئۇلارنىڭ ھەممىسى سىزدەك روھىي ھالەتتە بولسا ياخشى بولاتتى، ئەمما رېئالىق ئۇنداق ئەمەس، ئىجتىمائىيىتىمىزدە جەمئىيەتنى ئۇنۇملۇك ئىدارە قىلىپ، كىشىلەرنىڭ ھەرىكىتىنى توغرا، ئاكتىپ يۆنىلىشكە يېتەكلەيدىغان مېخانىزم بىزدە ئاشۇ يۇقىرىدا مەن ئېيتىپ ئۆتكەن بىر قىسىم ياخشى ئىنسانلىرىمىزنىڭ تىرىشقىنىغا باقماي، تۇرلۇك سەۋەبلەر تۈپەيلى، كۆنسايىن سۇسلىشىپ كېتىۋاتىدۇ. لېكىن، بىر مىللەت، بىر جەمئىيەت زىددىيەت ۋە بېسىم ئىچىدە ياكى تەرەققىي قىلىدۇ ياكى غايىب بولىدۇ، شۇڭا بىز ئۇچۇن يول بىرلا، ئۇ بولسىمۇ، ئاجىزلىقتىن غالىب كېلىپ، ئالغا قاراپ مېڭىش. كىشىلىرىمىز جاھان كۆرگەنسېرى، ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش كۆچەيگەنسېرى بۇ نۇقتىنى تېخىمۇ ئېنىق تونۇپ، ئۆزىنىلا ئەمەس، كۆپىنىمۇ ئويلايدىغان، خەلقىگە، جۇملىدىن ياشلارغا قولىدىن كېلىشچە يارىدەم بېرىشكە ئىنتىلىدىغان كەيپىياتنىڭ شەكىللىنىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلىشى مۇمكىن.

ۋەھالەنكى، سىزدەك بىلىم ئىزدىگۈچىلەرنى قوللاشنى كۆپچىلىك قېرىنداشلىرىمىز بۇرچ ۋە شەرەپ دەپ بىلىسىمۇ، ئەمما قوللاشنىڭ دەرىجىسى ۋە مەزمۇنى كىشىلەرنىڭ ياشاۋاتقان يەردىكى شارائىتى ۋە ئىمكانىيىتىگە بېقىپ ئوخشاش بولمايدۇ. سىز بىلىم ئېلىش، ئوقۇش ئۈچۈن چەت ئەل تۇپرىقىغا قەدەم باسقىنىڭىزدا ئاشۇلارنى ھېس قىلالايسىز. ئىشىنىڭكى، بوشاشماي تىرىشچانلىق كۆرسەتسىڭىزلا، سىزنىڭ مەقسىتىڭىز ئەمەلگە ئېشىشى مۇمكىن. مەن ئۆزۈم تونۇيدىغان چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيمەن، دەپ نىيەت قىلغان كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ دېگۈدەك ئامېرىكا، كانادا، ئەنگلىيە، ئاۋسترالىيە، گېرمانىيە ۋە ياپونىيە قاتارلىق دۆلەتلەرگە ئوقۇشقا چىقىپ ئوقۇپ، خىزمەت قىلىپ تۇرۇۋاتقانلىقىنى بىلمەمەن، دېمەك، ئۇ مۇمكىن. مەن دېھقانلىقنىڭ بالىسى، ئىقتىسادىي ئاساسىم يوق، دەپ مەيۈسلەنمەك، مەنمۇ تاغلىق رايوندا باشلاغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى ئائىلىسىدە تۇغۇلغان، ئۇرۇمچىدە ئالىي مەكتەپتە ئوقۇپ، خىزمەت قىلىپ ئاندىن

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي تەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

TOFEL, GREئىمتىھانلىرىنى بېرىپ ئامېرىكىغا ئوقۇشقا كەلگەن. مەن تونۇيدىغان كىشىلەرنىڭ بىر نەچچىسىمۇ قەشقەر، ئاقسۇ، كورلا، تۇرپاننىڭ يېزىلىرىدا، كىچىك بازارلىرىدا تۇغۇلۇپ چوڭ بولۇپ، ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ، كەيپ ـ ساپانىڭ، ھۇزۇر ـ ھالاۋەتنىڭ كەينىدە بولماي، تىرىشىپ ئوقۇپ چەت ئەللەرگە ئوقۇشقا كەلگەن. ئىقتىساد مەسىلىسى ئەلۋەتتە يالغۇز سىزنىڭلا ئەمەس، ئاساسەن ياشلىرىمىزنىڭ بېشىنى قاتۇرىدىغان مەسىلە. دېھقانلىرىمىز بىلەن مائاشلىق خىزمەتچىلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى كىرىم پەرقىنى ۋەتەندە چوڭراق دېيىشكە بولسىمۇ، ئەمما چەت ئەللەردىكى تۇرمۇش ۋە باھا سىستېمىسى بويىچە ھېسابلىغاندا ئاساسەن ئوخشاش. يەنى، ئاتا ـ ئانىسى دېھقان بولغان ۋە كادىر بولغان ياشلىرىمىز چەت ئەلدە ئوقۇشنىڭ ۋە تۇرمۇشنىڭ قەدىمىنى ئاساسەن ئوخشاش پەللىدىن باشلايدۇ. سىز ئاۋۋال تىرىشىپ ئۆگىنىپ تەييار بولۇڭ، پۇرسەت، تەلەي رىزىق دېگەنلەر ئاندىن سىزگە مەنسۇپ بولىدۇ. مېنىڭچە چەت ئەلنىڭ مۇھىتى ھەرقانچە ئەركىن، گۈزەل ۋە باياشات بولسىمۇ، ئەمما چەت ئەلدىكى ھەر بىر ئۇيغۇر ئۆزى تۇغۇلۇپ چوڭ بولغان مۇھىتنى، ئىجتىمائىيلىقنى سېغىنىدۇ. بۇ خىل ئىجتىمائىي مۇھىتنى، كەيپىياتنى مەلۇم سان ۋە سۈپەت پەيدا قىلىدۇ. دېمەك، بۇ خىل مۇھىت ئۆز نۆۋىتىدە مەلۇم ساندىكى ئۇيغۇرلارنىڭ بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، چەت ئەلدىكى ھەر بىر قېرىندىشىمىزنىڭ ئەتراپىدا ۋەتەنداشلىرىمىزنىڭ كۆپ بولۇشى ياخشى ئىش. سىزدەك ياشلارغا نىسبەتەن، ئوقۇش يولى بىلەن كېلىش مۇمكىن. گەرچە ئۇنىڭ جەريانلىرى مۇرەككەپ، جاپالىق، ئۇزاق ۋە قىممەت بولسىمۇ. ئۇيغۇرلارنىڭ ئوقۇش، تىجارەت ۋە باشقا سەۋەبلەر بىلەن چەت ئەلگە چىقىشى 1980 ـ يىللاردىن كېيىن يىلسېرى كۈچىيىشكە باشلىغان بولۇپ، ئۇيغۇر جەمئىيىتىدە 80 ـ ، 90 ـ يىللارنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە چەت ئەلگە چىققانلارغا ھەۋەس قىلىدىغان بىر خىل كەيپىيات شەكىللەنگەنىدى. بۇ كەيپىياتنىڭ شەكىللىنىشىنى يۈزە كۆزەتكەندە، يىپەك يولى ۋادىسىدا، ئوتتۇرا ئاسىيا دالالىرىدا ئاتا ـ بوۋىلىرى خەلقئارا سودا ـ تىجارەت بىلەن شۇغۇللىنىپ، خەلقئارا ئالاقىنىڭ پايدىسىنى كۆرۈپ كەلگەن، ئەمما ئۇزاق بىر مەزگىل ئىشىك ئېتىلىپ قالغان بېكىنمە مۇھىتنىڭ تەسىرىدە نادان ۋە نامرات قالغان ئۇيغۇرلارنىڭ دەماللىققا چەت ئەلگە چىقىشىنى ماددىي جەھەتتە مەنپەئەت ئېلىشنىڭ تېز ۋە ئۇنۇملۇك يولى دەپ قارىغانلىقىدىن بولۇشى مۇمكىن. نېمىلا دېگەنبىلەن ئىقتىسادنىڭ نۇرغۇن ئىشلاردا ھەل قىلغۇچ رول ئوينايدىغانلىقى ناھايىتى ئېنىق. بۇ خۇددى بىرگە بىرنى قوشسا، ئىككى بولىدۇ ياكى يامغۇر ياغسا، يەرنى ھۆل قىلىدۇ، دېگەندەكلا ھەممىگە ئايان ھەقىقەت. ئەڭ دەسلەپتە ئۇيغۇر تىجارەتچىلەر ئوتتۇرا ئاسىيا مەملىكەتلىرىگە يۈرۈش قىلدى، ئوقۇغۇچىلار ئاساسلىقى ياپونىيىگە يۈرۈش قىلدى. ياپونىيىدەك ئەمگەك كۈچى قىممەت، مائاش ئۈستۈن ۋە مال باھاسى يۇقىرى دۆلەتتە ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇپ، دەرستىن سىرت چاغلاردا ئىشلەپ پۇل تېپىپ ۋەتەنگە قايتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ نىسبەتەن باي ھالەتتە پەيدا بولۇشى، بەزى كىشىلىرىمىزگە چەت ئەلگە چىقىش خۇددى ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرىدىكى «ئېچىل داستىخىنىم، ئېچىل» دىكىدەك، چەت ئەلگە چىقىش بىلەن پۇل، بايلىق ئۆزى كېلىدىغاندەك تەسىر بەردى. ئەمەلىيەتتە بۇ تەسىرلەرنىڭ بەزىلىرى مۇھىت ۋە شارائىت ئۆزگەرگەن ئەھۋال ئاستىدىلا راست بولۇشى مۇمكىن. بەزى كىشىلىرىمىز ئۆزىنىڭ پۇقرالىرىنىڭ قورسىقىنى تولۇق باقالمىغان قالاق، ئارقىدا قالغان دۆلەتلەرگىمۇ «چەت ئەل» دەپ چىقىپ بېقىشتى. بۇنداق دۆلەتلەرگە چىققاندىن ئامېرىكا، كانادا، ئەنگلىيە، گېرمانىيە ۋە ياپونىيىگە چىقىپ كۆرۈپ باققان ياخشى. ئەگەر ئوقۇش ئۈچۈن بولسىمۇ.

ئارىمىزدا بەزىلەر ئېھتىمال بۇلارنى ئوقۇۋېتىپ، بۇ بەكلا رېئالىستىك قاراشقۇ، بىز قىلىشقا تېگىشلىك يەنە نۇرغۇن ئىشلار تۇرسا، دەپ ئەيىبلەش نەزەرىدە بولۇشى مۇمكىن. توغرا، بىز ئۈچۈن يەنە نۇرغۇن ئەھمىيەتلىك ئىشلار بار. سۆزلەپ كەلسەك، توغرا ئادەم بولۇپ ياشاشتىن تارتىپ، قولىدىن ئىش كېلىدىغان ئىختىساس ئىگىسى بولۇپ ياشاشقىچە، ھاياتنى مەنىلىك ئۆتكۈزۈشتىن تارتىپ ئەۋلادلارغا ئابىدە تىكلەشكىچە بەزى مەسىلىلەرنى تالاش ـ تارتىش قىلغاندىن كۆرە، ھەر كىشى ئۆز لايىقىدا

2003.5

ئىش قىلغان تۇزۇك.

ئەمما، باشقا دۆلەتلەر، بولۇپمۇ غەرب ئەللىرى قانچە تەرەققىي قىلغان بولمىسۇن، ئۇلارنى غايىۋى جەننەت، دەپ قاراپ ھەممە ئۇمىدلەرنى شۇ يەرگە باغلاش ئاقىلانە ئىش ئەمەس. مۇشۇ نۇقتىنى چىقىش قىلىپ تۇرۇپ، مەن تۆۋەندىكىلەرنى سىزگە ۋە سىزگە ئوخشاش ئىستەكتىكى ياشلارنىڭ دىققىتىگە سۇندۇم:

چەت ئەلگە كېلىشتىن بۇرۇن مۇنداق بىرقانچە نۇقتىغا دىققەت قىلىش كېرەك.

چەت ئەلگە كېلىپ ئوقۇش ياخشى ئىش، ئادەم بىر تەرەپتىن بىلىم ئالىدۇ، بىر تەرەپتىن جاھان كۆرىدۇ، دۇنيانى، شەيئىلەرنى چۈشىنىش چوڭقۇرلىشىدۇ. ئۆز ئالدىغا مۇستەقىل ياشاش جەريانىدا ئىنسانلىق خاراكتېرى مۇستەھكەم بولۇپ يېتىلىپ بارىدۇ. لېكىن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇش بىر ئادەم ئۈچۈن ھاياتتا كۆزلىگەن مەقسەتنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى ئەمەس، ئەكسىچە باشلىنىش بولۇپ قېلىشى مۇمكىن. بىر قېرىندىشىمىز ئوقۇش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن بىر ئوقۇغۇچى غەرب ئەللىرىدە تۇرمۇشىنى بايقاپ ئۆتكۈزەلەيدۇ. مەسىلەن، ئازادە ياتاق، خۇسۇسىي كومپيۇتېرغا ئىگە بولىدۇ، دەپ يېزىپتۇ. ئۇنىسى راست، ئامېرىكىنىڭ ئالىي مەكتەپلىرى تولۇق ئوقۇش مۇكاپاتى ئالغان ئوقۇغۇچىنى ئادەتتە ھەقسىز ئوقۇش ۋە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ئېيىغا 1500 دوللاردىن ئوقۇش تەمىنات پۇلى بىلەن بىر يىلدا توققۇز ئاي تەمىنلەيدۇ. (مەكتەپنىڭ ئوقۇش مۇكاپاتى بىلەن تەمىنلىنى ئادەتتە ئىككى يىلدىن بەش يىلغىچە داۋاملىشىدۇ). ئەگەر ئىككى ـ ئۈچ ئوقۇغۇچى بىلەن ياتاقداش بولۇپ ئېيىغا ئۆي ئىجارىسى ئۈچۈن 400 ـ 500 دوللار تۆلەپ، تاماقنى ئۆزىڭىز ئېتىپ يېسىڭىز، ئۇ پۇلدا كومپيۇتېرلا ئەمەس، تېخى ماشىنىمۇ ئالالايسىز. ئەگەر ئايالىڭىز بولسا، يەنە باشقا يەردە ئاز ـ تولا ئىشلىمىسىڭىز بۇ يەردە ئۇ پۇل بىلەن ھەتتا ئۇرۇمچىدە بار بەزى تۇرمۇش سەۋىيىڭىزنىمۇ ساقلىيالماسلىقىڭىز مۇمكىن. چۈنكى بۇ پۇللار بۇ يەردە ئۇنچىۋالا كۆپ پۇلمۇ ئەمەس، ئەلۋەتتە بۇ شەخسىلەرنىڭ ئىستېمالىنى تاللىشىغا باغلىق.

مۇشۇ ئىشلارنى يېزىۋېتىپ بىر ئىش ئېسىمگە كەلدى، ئامېرىكىدىن تەتىل قىلىپ ۋەتەنگە قايتقاندا، بىر نەچچە بۇرادەرلەر بىلەن چاي ئىچىپ ئولتۇردۇق. بۇرادەرلەردىن بىرى ماشىنام بار ـ يوقلىقىنى سورىدى. يوق، دەپ جاۋاب بەردىم ۋە چۈشەنچە بەردىم. خالىسام 600 ياكى 6000 دوللارغىمۇ ماشىنا ئالالايمەن، لېكىن ھازىر زۆرۈرىيىتى يوق. مەن ئۈچۈن ماشىنا دېگەن ھەۋەس ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى زۆرۈرىيەت بولسا ئالىدىغان نەرسە، دېمىسىمۇ، ئامېرىكىدەك ئىستېمال خاھىشى كۈچلۈك دۆلەتتە 3000 ـ 4000 دوللار پۇلىڭىز بولسا يېڭى ماشىنا ئالالايسىز. چۈنكى ئىناۋەتلىك كارتۇچكا (كرېدىت كارد) شەرتلىرى ئامېرىكا ئىقتىسادىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالىغا قاراپ ئىستېمالچىلارنى ئۆسۈمسىز (قىسقا مەزگىل) ۋە تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز بىلەن تەمىنلەيدۇ (ئىناۋەتلىك كارتۇچكا ئىشلىتىش ئەمەلىيەتتە باشقىلارنىڭ پۇلىنى ۋاقتىنچە قەرز ئېلىپ ئىشلىتىش بولۇپ، ئامېرىكا ئىقتىسادىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان ئالتە ـ يەتتە خىل مۇھىم قەرز شەكىللىرى يەنى ئۆي ئېلىش ئۈچۈن قەرز ئېلىش، ماشىنا سېتىۋېلىش ئۈچۈن قەرز ئېلىش (autoloan) لارغا ئوخشاش.

ئەمما، ئىناۋەتلىك كارتۇچكا ئارقىلىق قەرز ئۈچۈن تۆلەيدىغان ئۆسۈم ئۆي ئېلىش ئۈچۈن، ماشىنا ئېلىش ئۈچۈن ئالغان قەرزگە تۆلەيدىغان ئۆسۈمگە قارىغاندا يۇقىرى بولىدۇ. بۇ خىل تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرزنىڭ قەرزنىڭ زىقتۇرۇشىنىڭ تەسىرىدە يۇقىرى باھالىق تاۋارلارنى سېتىۋالغانلار مەلۇم ئىقتىسادىي بېسىمنىڭ ئىچىدە ياشايدۇ، خالاس.

ئەپسۇسكى، ئوقۇش تۈگىگەن ھامان ئوقۇش مۇكاپات پۇلىڭىزمۇ توختايدۇ. دېمەك، مەيلى ماگىستىر ئاسپىرانتلىقتا ئوقۇك ياكى دوكتور ئاسپىرانتلىقتا ئوقۇك، خۇددى بۇ تاغقا چىققاندەك بىر ئىش. تاغقا چىققاندىن كېيىن ھەمىشە تاغنىڭ چوققىسىدا تۇرۇۋالىدىغان ئىش بولمايدۇ. بەزىبىر چۈشمەي ئامال يوق، مەسىلە مانا مۇشۇ يەردە. ئۇنىڭدىن باشقا چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئامېرىكىدا قانۇنلۇق تۇرۇشىنىڭمۇ چېكى بولىدۇ. ئادەتتە ماگىستىرلار ئوقۇش پۈتتۈرۈپ بىر يىل، دوكتورلار بىر يېرىم يىل ئۆز كەسىپىدىن پراكتىكا قىلىش پۇرسىتى بار. ئەگەر شۇ جەريانىدا چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار خىزمەت تېپىپ شىركەتنىڭ

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

قوللىشىغا ئېرىشەلىسە، ئامېرىكىدا تۇرۇش سالاھىيىتىنى تەڭشىگىلى بولىدۇ. بولمىسا كەلگەن يېرىگە كېتىشى كېرەك. كەتمىسە، قوغلىۋەتمەيدۇ، ئەمما قانۇنسىز بولۇپ ھەر جەھەتتىن قىينىلىدۇ. ئامېرىكىغا كەلگەن قېرىنداشلىرىمىزنىڭ كۆپىنچىسى ئاۋۋال ئوقۇيدۇ، ئۇنۋاننى ئېلىپ بولغاندىن كېيىن ئامېرىكىلىق ۋە چەت ئەللىكلەر بىلەن رىقابەتلىشىپ خىزمەت تاپىدۇ. ئاڭلاشلارغا قارىغاندا ئۇيغۇر قېرىنداشلارنىڭ ئىچىدە ئوقۇپ خىزمەت تاپالمىغىنى يوق ئىكەن. دېمەك، بۇ يەرگە كېلىپ ئوقۇپ خىزمەت تاپالماي قېلىشتىن ئەنسىرەپمۇ كەتمەڭ (باشقىلار قىلالىغاننى سىزمۇ قىلالايسىز!) مېنىڭچە باشقا دۆلەتلەرنىڭمۇ ئۆزىگە تۇشلۇق مۇشۇنىڭغا ئالاقىدار بەلگىلىمىلىرى بولۇشى مۇمكىن.

شۇڭا ئوقۇشقا كەلگەندە، ئوقۇغاندا مۇشۇ نەرسىلەرنى ئويلىنىپ، كەسپىنى تەڭشەشكە توغرا كەلسە ئىككىلەنمەي تەڭشەپ، بازارنىڭ ئېھتىياجىغا ماس كېلىدىغان كەسپلەرنى ئوقۇش كېرەك. كاپىتالىستىك ئىقتىساد ـــ ئىقتىسادىي دەۋرىيلىك ئاساسىدىكى ئىگىلىك بولۇپ، ئۇنىڭدا قەرەلسىز ھالدا ئىقتىسادىي تۇرغۇنلۇق، كاساتلىق ۋە گۈللىنىش دائىم يۈز بېرىپ تۇرىدۇ. ئىقتىساد گۈللەنگەن چاغدا ئەمگەك بازىرى ئومۇمىيۈزلۈك ياخشىلىنىپ، ئازراق تېخنىكىلىق بىلىملىرىڭىز ۋە تەجرىبىڭىز بولسىلا ئىشقا ئورۇنلىشىپ كېتەلەيسىز. ئىقتىساد ناچارلاشقاندا، يەنى تۇرغۇنلۇق ۋە كاساتلىشىشقا قاراپ يۈزلەنگەندە ئىشسىزلىق كۆپىيىپ، شىركەتلەر ۋەيران بولغاندا خېلى ئوبدانلا تەجرىبىڭىز ۋە قابىلىيىتىڭىز بولغان تەقدىردىمۇ، ئىش چىقماي قېلىشى مۇمكىن. نۆۋەتتە بۇ جەھەتتە ئەھۋال كۆرۈنەرلىك بولۇۋاتقىنى پۇل مۇئامىلە ۋە يۇقىرى تېخنىكىلىق كومپيۇتېرغا ئالاقىدار كەسپلەردۇر. ئۇنداقتا، بۇ يەردە تۇرۇپ قالغانلار ئۈچۈن زادى قانداق كەسپلەرنى ئوقۇغاندا ئاندىن نىسبەتەن خاتىرجەم خىزمەتكە ئېرىشكىلى بولىدۇ؟ بەزىلەر مۇشۇ سوئالنى قويۇشى مۇمكىن. بۇنىڭغا ئېنىق ۋە مۇتلەق جاۋاب يوق. ئەمما، مېنىڭ كۆزىتىشىمچە، سەھىيە، تېببىي داۋالاش، دورىگەرلىك، بىئولوگىيىلىك تېخنىكا ۋە بوغالتىرلىق، سۇغۇرتا مۇلازىمىتى كەسپلىرىنى ئوقۇغانلار ھەمدە نوپۇزلۇق ئالىي مەكتەپتە دوكتورلۇق ئوقۇپ، نەچچە پارچە ماقالە ئېلان قىلغانلارنىڭ (ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلىقىغا ئىلتىماس قىلسا بولىدۇ) خىزمەتكە ئېرىشىشى ۋە خىزمىتىنى ساقلاپ قېلىشى نىسبەتەن يۇقىرى. ئەلۋەتتە، بۇ مۇتلەق ئىش ئەمەس. يەنىلا شەخسنىڭ ئۆزىگە باغلىق. ئوقۇشقا چىققانلار ئىچىدە ئۆز ئەقىل ـ پاراستى ۋە تالانتى بىلەن ئامېرىكىدىكى دۇنياغا مەشھۇر دورا شىركەتلىرىدە، سانائەت شىركەتلىرىدە، پەن ـ تېخنىكا ئورگانلىرىدا خىزمەت قىلىپ شۇلارنىڭ يۇقىرى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك باشقۇرۇش قاتلاملىرىغا كىرەلىگەن ئۇيغۇر پەرزەنتلىرىمۇ بار. ئادەتتە، بىز ئۇيغۇرلارنىڭ ئەھۋالىدا، ئوقۇشقا كەلگەن بىر ياش ئوقۇشنى پۈتتۈرگەندە ئۆيلۈك ـ ئوچاقلىق بولىدىغان مەزگىل بولىدۇ ـ دە، توي قىلىپ بالا ـ چاقىلىق بولۇپ بىر ئۆينى باشقا كىيىدۇ، سەمىمىيلىك بىلەن ئېيتقاندا، چەت ئەلگە كېلىپ ئوقۇپ، ئىشنى نۆلدىن باشلاپ، ئۆينىڭ مورىسىدىن تۈتۈن چىقارماق ئوڭاي ئەمەس. يۇرتىمىزدا ئۆينىڭ مورىسىدىن تۈتۈن چىقىرىش بىلەن نيۇ ـ يوركتا ياكى توكيودا ئۆينىڭ مورىسىدىن تۈتۈن چىقىرىشنىڭ پەرقى كۆپ. يەنە بىر قېرىندىشىمىز جاھاندا قازاننىڭ قۇلىقى ھەممىلا يەردە تۆت، دەپ يازدى. يەنە بىر قېرىندىشىمىز قازاننىڭ قۇلىقى بەزى يەردە تۆت ئەمەس، ئالتە دەپ يازدى، ئادەملەر پىكىر قىلغاندا ئۆزلىرىنىڭ تۇرمۇشتا، ھاياتتا كۆرگەنلىرىگە، باشتىن كەچۈرگەنلىرىگە ئاساسەن يەكۈن چىقىرىپ سۆزلەيدۇ، كىشىلەرنىڭ ھايات سەرگۈزەشتلىرىنىڭ ئوخشىمايدىغانلىقى ئېنىق. جۈملىدىن ئاشۇ ئىككى قېرىندىشىمىزمۇ شۇنداق، ئەمما ھەر ئىككىسىنىڭ پىكرىدە مۇئەييەن توغرىلىق بار. ئامېرىكا جەمئىيىتى نېمىلا دېگەنبىلەن ئۇيغۇر جەمئىيىتىگە ئوخشىمايدۇ. بۇ يەردە كىشىلەر شەخسنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە بەك چوقۇنىدۇ. ئۇلار مۇۋەپپەقىيەتنىڭ كونكرېتلاشقان شەكلىنى دوللار ياكى ئىككىنچى بىر تۈرلۈك قىلىپ ئېيتقاندا ماددىي بايلىق بىلەن ئۆلچەيدۇ. بۇ يەردە كىشىلەر ئارا ئالاقە ۋە دوستانىلىك، مېھىر ـ مۇھەببەت سۇس. ئېھتېمال بۇ تۇرمۇش ۋە خىزمەتتىن كېلىدىغان بېسىمنىڭ ئېغىرلىقىدىندۇر ۋە ياكى ئەبجەش مەدەنىيەتنىڭ نەتىجىسىدۇر. سىزمۇ بۇ جەمئىيەتتە ياشىغان ئىكەنسىز، ئوخشاش مە-

سىلىگە دۇچ كېلىسىز. يۇرتىمىزدا بىز نىسبەتەن ئازادىرەك ياشاپ ئۆگىنىپ قالغان، دەماللىققا بۇ بېسىملار ئېغىر كېلىدۇ. بۇ بېسىملارنى يوق قىلىشنىڭ بىردىنبىر ئامالى ـ مۇقىم بىر خىزمەت ۋە يۇرتداشلار بىلەن دۇنيانىڭ نەرىدە بولمىسۇن، مەلۇم مۇناسىۋەتنى ساقلاش. تۇراقلىق كىرىم ھەر ھالدا نۇرغۇن غەم ـ ئەندىشىلەرنى كۆتۈرۈۋېتىدۇ. ئەمما، بۇ يەردە ھېچكىم سىزگە خىزمىتىڭ مۇقىم دەپ كاپالەت بېرەلمەيدۇ. يۇقىرىدا سۆزلەپ ئۆتكىنىمدەك، بۇ كاپىتالىستىك ئىقتىسادنىڭ ئالاھىدىلىكى. مېنىڭ يۇقىرىدا كەسىپ تەڭشەش زۆرۈر بولسا تەڭشەش كېرەك دېيىشىم، مۇشۇنى كۆزدە تۇتۇپ ئېيتىلغان، بولمىسا ئىشسىز قالىدىغان گەپ. ھەتتا ماگىستىرلىق، دوكتورلۇق ئۇنۋانى بار ئامېرىكىلىقلار ئۆزلىرىمۇ ئىشسىز ياكى يېرىم ئىشسىز ھالەتلەر مەۋجۇت. ئىش بولمىسا قانداق قىلىدىغان گەپ؟ كۈندىلىك ھايات بىز ئويلاپ باقمىغان نەرسىلەرنى تەلەپ قىلىدۇ. شۇڭا ئىش ئىزدەپ ۋەتەندىكى بەزى ياسىما سۆلەتلەرنى تاشلاپ ئاشخانىدا، كىرخانىدا، دۇكانلاردا ئىشلەيدىغان گەپ، ئازراق قاملاشتۇرالىسا تاكسى ھەيدەيدىغان گەپ. نېمىلا دېگەنبىلەن ئۇمۇ ئەمگەك، ئەمگەك قىلىپ ئۆزىنىڭكىنى تېپىپ يېيەلىگەن ئادەم يەنىلا شەرەپلىك.

خوش، قازاننىڭ قۇلىقى ھەممە يەردە تۆت دېگەن قېرىندىشىمىز يۇقىرىدىكى ئەھۋاللارنى كۆزدە تۇتۇپ دېگەن بولۇشى مۇمكىن، دېمەك، ئۇ يالغان گەپ ئەمەس. ئەمدى قازاننىڭ قۇلىقى ئالتە دېگەن يەرگە كەلسەك، بۇنى دېگۈچى قېرىندىشىمىزنىڭ تەلىيى ۋە قابىلىيىتى بار ئىكەن، ئۇ ئۆزى دېگەن شارائىتقا ئېرىشىپتۇ. ئۇنىڭ ئوتتۇرىغا قويغان مەسىلىلىرىمۇ راست. ئەمەلىيەتتە دۆلەتلەرنىڭ ئىلغار ياكى ئەمەسلىكى شۇ دۆلەتنى تىرەپ تۇرغان ئۈستقۇرۇلمىغا مەنسۇپ سىياسەت، قانۇن ۋە ئىقتىسادىي تۈزۈلمىلەرنىڭ بايلىقنى كىشىلەرگە تەڭشەشتە ئادىل ۋە ھەققانىي بولغان مۇھىتىنى يارىتىپ بېرىش ـ بەرمەسلىكىگە باغلىق. ئامېرىكا ئىقتىسادى خۇسۇسىي مۇلۇكچىلىك ئاساسىدىكى بازار مېخانىزمى ئارقىلىق ئايلىنىدىغان ئىگىلىك. بۇ جەمئىيەتتە خۇسۇسىي ئىگىلىك قوغدىلىدۇ. ھەرقانداق نەرسە قانۇنىي جەھەتتە سىزگە تەۋە ئىكەن، ئۇنى سىزدىن ھېچكىم تارتىپ ئالالمايدۇ. باي بولۇش ئۈچۈن خۇشامەت قىلىش كەتمەيدۇ، سىزدە بىلىم، ئىگىلىك تىكلەشتە زۆرۈر بولغان ئۆزگىچە تىجارەت ئىدىيىسى ۋە مەلۇم سوممىدىكى باشلانما كاپىتال بولسا بولدى. ھېچكىم سىزنى چەكلىمەيدۇ، كۆپ ئىشلىدىڭ، ئىشلىمىدىڭ، جىق تاپتىڭ، ئاز تاپتىڭ دېمەيدۇ. ئەمما خۇسۇسىي كىرىم بېجى ۋە تىجارەت بېجىنى ۋاقتى ـ ۋاقتىدا تاپشۇرسىڭىزلا. گەرچە بۇ يەردە كەم دېگەندە پارچە ـ پۇرات ئىش چىقىپ تۇرسىمۇ (باشقا كەلگەندە ئامال يوق) لېكىن بىر ئۆمۈرنى بۇنداق ئىشلەپ ئۆتكۈزۈش قورقۇنچلۇق. شۇڭا بۇ يەرنىڭ ئەلمى ـ تەلمىنى ئۆگەنگەندىن كېيىن، يەنىلا تېخنىكىلارنى ئۆگىنىپ، ياخشى خىزمەتلەرنى تاپقان ئەۋزەل. بۇ ئەلۋەتتە مۇمكىن. دېمەك، خۇلاسە كالام، بۇ يەردە ۋەتەندىكىگە قارىغاندا نەچچە ھەسسە تىرىشىشقا توغرا كېلىدۇ. ئامېرىكا جەمئىيىتىنىڭ سىستېما جەھەتتىن باشقىلاردىن پەرق قىلىدىغان يەنە بىر تەرىپى، قانۇننى ئىجرا قىلىش تارماقلىرىنىڭ ھەرقانداق پەرەز بىلەن ئىسپاتسىز ھالدا كىشىنى تۇتۇپ تۇرۇش، سوراق قىلىش ياكى جازالاش يەنى قانۇننى دەپسەندە قىلىش ھوقۇقى يوق. ئۇنداق قىلغۇچىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى قاتتىق سۈرۈشتۈرۈلىدۇ. مېنىڭچە، قازاننىڭ بۇ يەردە ئالتە قۇلىقى بار، دېگەن قېرىندىشىمىز مۇشۇنى كۆزدە تۇتقان. يەنە كىمدۇر بىرى ئېسىمدە قېلىشىچە، بۇ يەردە ھەقسىز داۋالىنىش، بىكارلىق ئۆي، ئىش بولمىسا، پۇل بېرىشلەر بار دېگەندەكلەرنى يازدى. بۇ ئېھتىمال كۆپرەك كىشى چەت ئەلگە چىقسىكەن، دەپ ئۇمىد قىلغۇچىلارنىڭ ياخشى نىيەت بىلەن دېگەن گېپىدۇر. مېنىڭچە ئۇ خىل قاراش ھېچنېمىگە قارىماي جان بېقىش مۇھىم دېگەندەك تەسىر بېرىدىكەن. مەلۇم مەزگىل، ئىلاجىسىزلىقتىن ئۇ خىل شارائىتتىن بەھرىمەن بولۇشقا بولىدۇ. ئەمما، ئۇنى مەقسەت قىلىپ چەت ئەلگە چىقىش، ئوقۇشقا چىقىشنىڭ ئەھمىيىتى يوق ياكى ئەرزىمەيدۇ. ئۇنىڭدىن كۆرە، ئوپالنىڭ چامغۇرىدا ئۇماچ ئىچىپ، تۇرپاننىڭ كارىزلىرىدا ئاققان سۇغا زاغرا چىلاپ يەپ ئاشۇ يەردە ئۆز خەلقى بىلەن ياشىغان ياخشى.

خۇلاسىلىگەندە چەت ئەلگە كېلىش، ئوقۇشقا چـ-

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

قىشنىڭ يۇقىرىقىدەك مۇسىبەت ۋە مەنپي تەرەپلىرى بار، ھەممىنى ئويلىشىپ، كۆڭۈلنى توختىتىپ، ئىدىيە جەھەتتە ياخشى ـ يامانغا تەييارلىق كۆرۈپ، ئىنگلىز تىلىنى ئاشۇ يەردىلا پۈختىلاپ، كەسپىي ئاساسنى ئوبدان سېلىپ، TOFEL, GRE ئىمتىھانلارنى بېرىپ، ئۇقۇش مۇكاپاتى ئېلىپ كېلىش كېرەك. بولمىسا تارتىدىغان جاپا باشتىلا كۆپ بولۇپ كېتىپ، ۋايسايدىغان، مەسلەھەت بەرگەنلەردىن، ياردەم قىلغانلاردىن ئاغرىنىدىغان، كىشىلىك مۇناسىۋەتتە باشقىلار بىلەن يىراقلىشىپ، پىسخىكا جەھەتتىن نورمالسىز بولۇپ قالىدىغان ئەھۋال كۆرۈلىدۇ. ئەينى چاغدا بېرىۋالساملا ھەرقانداق جاپا بولسا چىدايمەن، مەن دېگەن ئەركەك، دېگەن گەپنى دېمەك، ئېلېكترونلۇق خەت ياكى فاكستا يازماق ئوڭاي، رېئال تۇرمۇش دېگەن رەھىمسىز، ئۇنى باشتىن كەچۈرمىگۈچە ئادەم بىلمەيدۇ (مەن ھەتتا تولۇق ئوقۇش مۇكاپاتى ئېلىپ تۇرۇپمۇ، ۋايسىغان ئادەملەرنى كۆرگەن). ئۇنىڭ ئۈستىگە بۇ يەردە ئادەم ئۆز ئۈرۈق ـ تۇغقانلىرىدىن، خەلقىدىن ئايرىلىپ، ئوقۇش پۈتتۈرگىچە ھەتتا خىزمەت تېپىپ بىر مەزگىلگىچە تەنھا ھالدا ئوقۇش، ئىشلەش، ئىشلەش يەنە ئىشلەشتىن ئىبارەت بىر خىل تۇرغۇن تۇرمۇش ئىچىدە تۇنجۇقۇپ ياشايدىغان گەپ. ئاتا ـ ئانىلىرىمىز، تۇغقانلىرىمىز ۋە جۇملىدىن خەلقىمىز چەت ئەلگە ئوقۇشقا چىققان ياشلىرىمىزدىن چوڭ ئۈمىدلەرنى كۈتىدۇ. بەزى ئادەملەردە شۇ ئۈمىدلەرنى ئاقلىغۇدەك ئارمان بولسىمۇ، دەرمان بولمايدۇ، بەزىلەردە دەرمان بولسىمۇ، ئۇنداق يۈرەك بولمايدۇ، يەنى بەزىلەر ئۆز لايىقىدا ئەلنىڭ كۈتكەن ئۈمىدىنى ئاقلاش ئۈچۈن ئۆن ـ تىنسىز تۆھپە قوشىدۇ. دېمەك، چەت ئەلدە تۇرۇپ قالغانلارنىڭ ئۆز ئالدىغا تاللىشى، دۇچ كەلگەن مەسىلىلىرى بولىدۇ. مەسىلەن، بۇ يەردە تۇغۇلغان بالىلارنىڭ تىلى ئىنگلىزچىدە راۋان، بىراق ئۇلارنىڭ ئىچىدە مەسئۇلىيەتچان ئاتا ـ ئانىلىرى ئۆگەتكەنلىرىلا ئۇيغۇرچە سۆزلەيدۇ. يەل دېگەن ئۆتۈۋېرىدۇ، چوڭلارمۇ قېرىپ تۈگەيمىز. ئاشۇنداق كېتىۋەرسە كېيىنكى ئەۋلادلار بۇ ئاسسىمىلياتسىيە قىلىشى كۈچى زور بولغان جەمئىيەتتە ئاتا ـ ئانىسىنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنمۇ ئۇنتۇپ قېلىشى مۇمكىن. مانا بۇ، بۇ يەردە خىزمەت قىلىپ تۇرۇپ قالغان كۆپچىلىك ئاتا ـ ئانىلارنى ئەندىشىگە سالىدۇ. ئاڭلىسام، ئاز ساندىكى ئادەملەر بۇ دېگەن «دېموكراتىك»، «ئەركىن دۆلەت» دەپ يۈرۈش ـ تۇرۇشتا بەكلا ئەركىن ئىكەن، توغرا، ھەركىمنىڭ ئەركىنلىكى بولىدۇ، شۇنداقتىمۇ نەگىلا بارساق، ئاتا ـ بوۋىلىرىمىزنى ۋە مەدەنىيىتىمىزنى يوقىتىپ قويمىغىنىمىز ياخشى. قىسقىسى، بۇ يەردىمۇ يول ئۈنچىۋالا تۈز ئەمەس. ھەممىگە مېھنەت ۋە بەدەل كېتىدۇ.

مەن يەنە بىراۋنىڭ يۇرتتىن ئايرىلغانغا نەچچە يىل بولۇپمۇ ئۆز ئاتا ـ ئانىسىنى سېغىنىپ قويمىغانلىقىنى، ئاتا ـ ئانىسىنىڭ قېرىلىقى، سەت ئىكەنلىكى بىلەن نومۇس قىلىدىغانلىقى ھەققىدە سۆزلىگەنلىرىنمۇ ئاڭلىدىم. يەنە بىراۋنىڭ تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يۇرتداشلىرىنىڭ جاھاندارچىلىقىنى بىلمەيدىغانلىقىنى مەسخىرە قىلىپ سۆزلىگىنىنى ئاڭلىدىم. مانا بۇلار ئاز ساندىكى ئاتالمىش چوڭ سۆزلەيدىغانلارنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان گەپ. ئۆزىنىڭ ئاتا ـ ئانىسىدىن، يۇرتداشلىرىدىن چانغان، ئۇ خىل ماڭا قۇرتلارچە ئىدىيىگە ئىگە ئادەملەردىن نېمە ئۈمىد كۈتۈش مۇمكىن؟ مەن سىزنى ئالدى بىلەن ئۆزىنىڭ ئاشۇ بىر جۈپ ئاق كۆڭۈل، جاپاكەش ئاتا ـ ئانىسىدىن، ئۆزىنىڭ بىغۇبار باللىقىنى يېتىلدۈرگەن مېھنەتكەش، ساددا، سۆيۈملۈك يۇرتداشلىرىدىن ۋە يەر شارىنىڭ ئەڭ گۈزەل ھۆسنىگە جايلاشقان مۇھەببەتلىك سەھرايىدىن پەخىرلەنمىدىغان، ئۆز خەلقىگە ئىلاجسىزلىقتىن مەنپەئەت يەتكۈزەلمىگەندىمۇ، ھەرقانچە قىيىن ئەھۋالدىمۇ خىيانەت قىلمايدىغان، زىيان سالمايدىغان ۋاپادار، ۋىجدانلىق ئۇيغۇر پەرزەنتى دەپ ئويلايمەن.

مېنىڭ ئوچۇق خەتنى يېزىشىم گەرچە ئەرزىمەس بولسىمۇ، سىزگە بولغان ئاشۇ خىل ئۈمىد ۋە ئىستەكتىن تۇغۇلدى. ئىشلىرىڭىزغا ئۇتۇق، روھىڭىزغا جاسارەت تىلەپ قەيسەر مىجەت.

ئامبىرىكا بوستۇن

مۇھەررىرى: مۇختار تۇردى